

Atomvapnet inför opinionen

Den av Sifo (Svenska Institutet för Opinionsundersökningar) gjorda utredningen om inställningen till försvaret är av stort intresse och måste för dem som håller på ett starkt svenskt försvar anses ha givit ganska glädjande resultat. Visserligen önskar en betydande minoritet en nedskärning av försvaret. Medan nio procent anser att vi skall lägga ner mer på vårt försvar och fyrtio procent att det är "ungefär lagom nu", anser tjugusju procent att försvaret bör beskärmas (tjugo procent har ingen bestämd uppfattning). Dessa siffror tyder dock på att en klart positiv hållning till försvaret kännetecknar majoriteten, efter all sannolikhet majoriteten inom alla demokratiska partier, även det socialdemokratiska. Man kan med tämligen stor säkerhet utgå från att en liknande undersökning för låt oss säga 20 eller 25 år sedan skulle ha givit ett långt mera negativt resultat. Det bör också beaktas att inom den minoritet som vill skära ned försvarsutgifterna antagligen finns många som helt enkelt avser nedskärning på vissa bestämda områden och, kanske med rätta, tänker sig att sådana begränsade nedskärningar är möjliga utan att försvarets effektivitet minskas. Det hade varit av värde om Sifo också ställt en fråga som kunde belysa försvarsnihilismens eller radikalpacifismens omfattning; på denna punkt ger opinionsundersökningen ingen ledning.

En mera livlig debatt om Sveriges behov av atomvapen har uppstått först under de senaste månaderna, och i denna debatt har de socialdemokratiska representanterna liksom åtskilliga folkpartister och bondeförbundare ställt sig tveksamma eller avvisande till kravet på atomvapen för svensk räkning. Med hänsyn härtill måste det sägas att opinionsundersökningens resultat är överraskande positivt. På frågan "Anser ni att Sverige bör anskaffa atomvapen till sitt försvar?" svarar femton procent "ja, absolut", tjugufem procent "ja", tjugufem procent "nej" och elva procent "nej, absolut inte"; tjugufyra procent uttalar inte någon åsikt. Av dem som har någon uppfattning i frågan är alltså majoriteten för anskaffande av atomvapen.

Särskilt betydelsefullt är att denna ståndpunkt dominerar bland männen under fyrtio

år. Enligt siffror som i går icke publicerades svarar inom denna kategori tjugufem procent "ja, absolut", tjugufem procent "ja", trettio procent "nej" och sju procent "nej, absolut inte"; endast tretton procent är tveksamma. Det är naturligt att de yngre männen, som i ett krig skulle vara de aktiva deltagarna, kraftigt reagerar mot tanken att ett angrepp mot Sverige skulle mötas blott med konventionella, jämförelsevis ineffektiva vapen, att våra soldater skulle sändas i kamp mot en fiende med totalt överlägsna stridsmedel. Inte desto mindre är det glädjande att upplysningen om

atomvapnens avgörande betydelse haft denna verkan.

Hittills har endast ett begränsat antal tidningar och en och annan framstående politiker — främst herrar Hjalmarson och Per Edvin Sköld — drivit tanken på atomvapnens nödvändighet för det svenska försvaret. Om regeringen och de demokratiska partiernas ledningar klart hävdade denna ståndpunkt skulle, det kan man efter denna opinionsundersökning lugnt påstå, inom kort en överväldigande majoritet kunna vinnas för saken. Man får hoppas att sådana ställningstaganden inom en nära framtid kommer till stånd. Det förefaller otroligt att de personer som i realiteten har det största svaret för den svenska politiken under en längre tid skulle kunna undfly frågan eller att de skulle gå på den linjen att vi väl bör försvara oss mot varje angripare, men bör sköta detta försvar med en föråldrad militär utrustning.

28/6

Nehrus undanflykter

Premiärminister Nehru har även under sitt Sverigebesök med framgång uppträtt i det mänskligas och omedelbaras tecken. Han hör till de få politiker som kan ge sig in i en dans kring majstången utan att verka stel och löjlig; han kan också, försäkrar man, tala en halvtimme utan att säga någonting och ändå charmera sina åhörare. Uppträdandet på presskonferensen häromdagen var även en framgång såtillvida som publiken fick en föreställning om Nehrus varma och skiftande personlighet. Men i själva sakfrågorna var Nehru lika undvikande, lika grovt tvektidig som vanligt; flera av hans svar var snarare ett slags vitsar än allvarliga försök att framlägga en ståndpunkt. Då Nehru tillfrågades om Kashmir svarade han att gränser inte fick dras på grundval av religioner, "det är en medeltida uppfattning". Realiteten är ju den att den indiska halvön uppdelats i Indien och Pakistan just på grund av religiösa differenser, att Kashmir kommit till Indien helt enkelt därför att dess härskare var hindu, medan den överväldigande majoriteten av befolkningen är muhammedansk och med all säkerhet just därför önskar anslutning till Pakistan. Att förneka betydelsen av dessa religiösa motsättningar är lika falskt som att bestrida nationaliteternas vikt. På liknande sätt besvarade Nehru frågan om Rysslands politik mot Ungern. Han talade om att Ungern borde få frihet men kom samtidigt ifrån hela saken genom att fördöma militära baser på andra länders mark över huvud taget. Enligt detta resonemang blir det alltså ungefär detsamma att med militär och polis krossa ett lands frihet och att på inbjudan av ett land skicka flygplan eller trupper dit för att trygga landets säkerhet. Det är i grunden ett slags oförskämdhet mot åhörarna att besvara frågor med så uppenbar falskhet; man måste nämligen anse det otänkbart att en man med Nehrus intelligens och bildning inte observerar de egna sofismerna.